

prof. dr hab. Ewa Filipiak

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

Zdolności wytwarzania konwergencyjnego i dywergencyjnego uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum

Artykuł prezentuje wyniki badań dotyczących diagnozy zdolności uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w zakresie dwóch wyróżnionych przez Joya P. Guilforda operacji: wytwarzania konwergencyjnego i dywergencyjnego. W badaniach wykorzystano baterię testów *SOI-Learning Abilities Test* autorstwa Mary Meeker i Roberta Meekera. Badaniami objęto 516 uczniów (323 uczniów szkoły podstawowej i 193 uczniów gimnazjum, w tym 259 chłopców). W testach wytwarzania dywergencyjnego uczniowie na wszystkich szczeblach edukacji szkolnej (I i II etap szkoły podstawowej oraz gimnazjum) ujawnili trudności w testach wymagających działań niestereotypowych, poszukiwania nowych rozwiązań. Tendencja wzrasta w kolejnych latach edukacji. Bardzo dobre rezultaty uczniów szkoły podstawowej w zakresie wytwarzania konwergencyjnego, które wiąże się ze zdolnością do łączenia i syntetyzowania informacji istotnych, żeby rozwiązać dany problem, nie mają kontynuacji w grupie uczniów klas gimnazjalnych. Wiek i płeć okazały się czynnikami różnicującymi poziom i właściwości zdolności uczenia się w zakresie wymienionych operacji. W każdej grupie wiekowej dziewczynki uzyskiwały wyniki korzystniejsze niż chłopcy. Dzieci z klas III uzyskały najwięcej rezultatów ocenionych na poziomie powyżej przeciętnej, wybitny, uzdolniony.